

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet
sexualitet, samtycke och relationer vid Jämtlands
gymnasium Wargentin 2C i Östersund, med Jämtlands
Gymnasieförbund som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid Jämtlands Gymnasium Wargentín 2C. Granskningen genomfördes under vårterminen 2024.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 4 juni 2024, dnr 2023:8101.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Jämtlands Gymnasium Wargentín 2C senast den 3 december 2024 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Jämtlands Gymnasieförbund har inkommit med en sådan redovisning den 3 december 2024.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: genomför en undervisning om kunskapsområdet som är aktuell och uppdaterad och som är ett integrerat inslag under alla gymnasieår

Jämtlands Gymnasieförbund har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 2: arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska könsrelaterade maktstrukturer och hedersförtryck

Jämtlands Gymnasieförbund har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 3: utveckla strategier för ett tillitsfullt och inkluderande klassrumsklimat och arbeta med insatser som hävdar de värden läroplanen anger

Jämtlands Gymnasieförbund har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 4: gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Jämtlands Gymnasieförbund har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Utvecklingsområde 1

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- genomför en undervisning om kunskapsområdet som är aktuell och uppdaterad och som är ett integrerat inslag under alla gymnasieår

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har inlett ett arbete med att ta fram en plan för att tydliggöra vilka delar som rör kunskapsområdet som ska ingå i varje gymnasiegemensamt ämne. De lärare som undervisar i de gymnasiegemensamma ämnena har i sin tur haft ett gemensamt möte för att skapa en gemensam struktur för vad de ska undervisa om med koppling till kunskapsområdet under varje gymnasieår. Vidare framgår att lärarna på skolan tar upp dagsaktuella frågor med koppling till kunskapsområdet som en del i undervisningen. Ett exempel på detta är sexuella trakasserier inom handelsbranschen. Vidare har skolan under december 2024 bjudit in externa aktörer såsom polisen för att föreläsa för eleverna om prostitution och människohandel, vilket lärarna fått i uppdrag att integrera i sin undervisning. Till detta har elevhälsan bidragit med stödmaterial till lärarna som de kan använda i undervisningen inför och efter föreläsningen.

Från och med vårterminen 2025 ska alla arbetslag genomföra ett antal temadagar om sexualitet och samtycke. Eleverna har varit delaktiga i att ta fram områden som de ska arbeta med.

Huvudmannens egen bedömning är att aktiviteterna ska leda till att likvärdigheten förbättras i och med att lärarna numera vet vad som förväntas av dem gällande sexualitet, samtycke och relationer samt att eleverna får ökade kunskaper på olika perspektiv inom kunskapsområdet.

Utvecklingsområde 2

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- arbeta med inslag i undervisningen som ger eleverna möjlighet att kritiskt granska könsrelaterade maktstrukturer och hedersförtryck

Av huvudmannens redovisning framgår att det rektorsområde där skolenheten ingår har upprättat ett metodstöd för mentorer i deras arbete med att göra eleverna medvetna om hedersproblematik och könsroller. Skolans förstelärare inom området har inlett inbokade besök på ämneskonferenserna för att informera kollegorna om deras uppdrag att ge eleverna möjlighet att kritiskt granska könsrelaterade maktstrukturer och hedersförtryck. Personal ur elevhälsan har varit på utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck och har därefter informerat lärarna om hur de kan uppmärksamma och undervisa om osunda könsrelaterade maktstrukturer. Vidare pågår ett arbete med att skapa en plan för hur frågor om hedersrelaterat våld och förtryck ska bli en del i undervisningen under varje år eleverna går på gymnasiet. Under vårterminen 2025 ska skolan genomföra ett ämnesövergripande tema där eleverna får arbeta med samtycke och fördjupa sig om relationer och empati.

Huvudmannen bedömer att aktiviteterna ska leda till att personalen blir mer uppmärksam på om det finns elever som kan vara påverkade av könsrelaterade maktstrukturer och hedersförtryck. Vidare ska detta innebära att eleverna får strategier att själva kritiskt granska könsrelaterade maktstrukturer och därmed kunna göra självständiga val.

Utvecklingsområde 3

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- utveckla strategier för ett tillitsfullt och inkluderande klassrumsklimat och arbeta med insatser som hävdar de värden läroplanen anger

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har tagit hänsyn till utvecklingsområdet i programmens planer för systematiskt kvalitetsarbete,

med extra fokus i det program där det funnits särskilda behov att utveckla ett tillitsfullt och inkluderande klassrumsklimat. Arbetslagen arbetar tillsammans med eleverna i att skapa gemensamma klassrumsregler. Vid skolstarten hösten 2024 gick lärarna igenom diskrimineringsgrunderna med eleverna. Lärarna lyfte då fram allas rätt att få vara sig själva samt att ingen ska bli utsatt eller utsätta någon annan för nedsättande kommentarer utifrån kön, könsidentitet eller sexuell läggning. Vidare ska lärarna verka tillsammans för ett tillitsfullt klassrumsklimat och ska fortsätta att arbeta med basgrupper i undervisningen när eleverna har grupparbeten. Rektorn har gett lärarna i uppdrag att reagera på jargonger, tydligt markera och förklara varför jargongen inte är tillåten utifrån skolans värdegrund. Om det finns elever på skolan som på något vis uttrycker intolerans i strid med värdegrunden, ska lärarna på alla program numera arbeta med detta inom ramen för undervisningen. Skolan ska dessutom genomföra återkommande programöverskridande aktiviteter för att lyfta tolerans och allas lika värde.

Huvudmannen bedömer att dessa aktiviteter har lett till ökad likvärdighet i förhållningssätt och att lärarna har gemensamma lektionsstrukturer som lett till ett mer öppet och tillitsfullt klimat. Det har också lett till ökad medvetenhet hos eleverna samt ökad trygghet och trivsel. På längre sikt ska arbetet leda till att lärarnas kompetens inom området ökar och att det därigenom blir lättare för dem att främja ett tryggt klassrumsklimat.

Utvecklingsområde 4

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn genomfört en enkät för att kartlägga elevernas behov av vad de behöver lära sig mer om gällande sexualitet, samtycke och relationer. Förstelärare på skolan har påbörjat besök på ämneskonferenserna för att informera kollegorna om att eleverna ska få möjlighet att vara delaktiga i utformningen av undervisningen om kunskapsområdet. Under november 2024 genomförde rektorn ett programforum där eleverna var delaktiga i vad lärarna bör ta upp i respektive år på gymnasiet gällande sexualitet, samtycke och relationer. Enligt huvudmannen ska eleverna årligen vara delaktiga i att revidera planen utifrån dagsaktuella läget i Sverige och världen. De elever som deltar i programforum ska också få möjlighet att återkoppla och ställa frågor i sina

klassforum så att samtliga elever får möjlighet att uttrycka vad de är i behov av att arbeta med i respektive klass. Efter programforum ska rektorn återkoppla till lärarna i arbetslaget och därefter ska mentorerna återkoppla vad som framkommit till de ämneslärare som är "satellitlärare". Det pågår en fortbildningsinsats där elevhälsans personal genomgår Skolverkets utbildning om kunskapsområdet så att de kan uppdatera lärarna om behovet av elevers delaktighet i undervisningen om kunskapsområdet.

Enligt huvudmannen har dessa aktiviteter lett till att elevernas delaktighet ökat. Exempelvis har eleverna framfört önskemål om att arbeta med relationer och våld i sexuella relationer, vilket rektorn ska återkoppla till alla lärare.

På Skolinspektionens vägnar

Ewa Mölleryd
Beslutsfattare

Marcus Rönnegard
Föredragande

I handläggningen av ärendet har även Anna-Carin Kostic medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Gymnasieskolans arbete med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/gymnasieskolans-arbete-med-kunskapsområdet-sexualitet-samtycke-och-relationer)

Författningsstöd

Bedömningsområde Återkommande och aktuell undervisning

Författningsstöd

16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039].

Lgy 11, avsnitt 2.6, *Rektorns ansvar*.

Bedömningsområde Ämnesintegrerad och fördjupande undervisning inom gymnasiegemensamma ämnen

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Riktlinjer*.

Bedömningsområde Kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag*.

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål*.

Bedömningsområde Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Författningsstöd

1 kap. 5 § skollagen.

Proposition 2009/10:165, *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 634.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet*.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet*.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning.*

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet.*

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Elevdelaktighet

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.3, *Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.*